

Gustav Fridolin: Almedalstal 2013

Talare

Gustav Fridolin
Språkrör

Datum

2 juli 2013

Plats

Visby, Gotland

Ryktet om festivalsommarens död är kraftigt överdrivet.

På vägen hit satt jag mellan två personer med huvudet djupt försjunket i det här, (Almedalsprogrammet) ögonen vant sökande över spalterna, och så kryss, kryss, kryss. Små prydliga anteckningar i kanten. Lunch Creperiet. Middag Surfers. Nattdopp med volontärerna från Fryshuset. ”Vi har aldrig slutat åka på festival”, sa de.

Och så är det ju. Även om Hästgatan luktar bättre än stigarna längs Hulingen i Hultsfreds Folkets Park: Almedalen är precis som vilket rockparty som helst.

Överallt spelningar, förlåt seminarier. Överallt folk som är engagerade, förväntansfulla och förberedda.

En sak vet man när man åker på festival. Det blir aldrig riktigt som man planerat. Man gör en avstickare, följer med någon man reste med eller en ny vän man hittat på resan, upptäcker några band man aldrig skulle bestämt sig för på förhand, lurar några andra att göra avsteg från sitt schema, drar med dem till sina egna favoriter.

På sätt och vis är det ju också mitt jobb här från scenen. Att få er att tänka i lite andra banor, kanske mana iväg er på andra seminarier än de ni själva prickat för.

Så om ni alla tar fram era program och en penna så tar vi oss genom morgondagen.

Imorgon bitti ordnar Newmanistitutet och studieförbundet Bilda ett samtal i katolska kyrkan på temat: ”Livet och politiken – existentiella samtal med unga politiker”. Grön ungdoms Magda Rasmusson deltar, och såhär står det i beskrivningen: ”I svensk politik är det oftast sakfrågor som hamnar på tapeten.

Bakomliggande ideologi eller vision lyser med sin frånvaro.” Bakomliggande vision lyser med sin frånvaro.

Hur många är vi som fastnat för Big Bang Theory? Upp med en hand. Jag med. Till er andra: Det är en TV-serie om fyra personer, fyra nördar, som försöker klara sig genom livets alla hinderbanor, men gör det extra svårt för sig eftersom de på ett väldigt nördigt vis försöker tackla alla livets problem med bara logik och vetenskapliga principer till hjälp. Känslor anser de sig inte förstå sig på. Det är sådant andra sysslar med.

Av någon anledning får Sheldon och hans vänner mig att tänka på Alliansen.

Svensk politisk debatt har blivit till ett Svarte Petter-spel där ideologi är ett kort vi vill placera hos motståndaren. Alla vill framställa just sitt alternativ som baserat helt i objektiva sanningar. Värderingar, visioner, övertygelser och sånt, det får andra hålla på med.

Men lika lite som det går att förstå sig själv eller sin omgivning om man plockar bort känslor och drivkrafter ur ekvationen, lika lite kan politiken fungera utan en vision, en övertygelse om vart vi ska.

På Vittsjödagen förrförra helgen passade många på att ta ut sina uppsade skönheter ur garagen. Längs Hässleholmsvägen gled försiktigt en Cadillac Eldorado från säg 1959 fram. Jag får erkänna, så miljöpartist jag är, det är en fantastiskt vacker bil. Varenda detalj längs den strömlinjeformade karossen är uttänkt för att ge näring åt 50-talets dröm om vart människan var på väg. Och en detalj är större än alla andra. Vingarna. Baklyktorna på en Cadillac 59 sitter upphöjda på två rosa vingar.

Idag är det kanske något vi mest ler åt. Att man byggde bilar med vingar. Men jag skulle vilja påstå att det var samma dröm som satte vingar på en bil 1959 som sedan satte en människa på månen 1969.

Det var drömmen om att ta människan dit vi aldrig tidigare varit. Lite snabbare, lite längre, lite modigare.

Vi pratar gärna om människans framsteg som resultatet av vetenskap. Och det är det också. Det är resultatet av allt det vi listat ut av fysikens och teknikens

mysterier, men drivkraften bakom alla innovationer, all forskning och vetenskap, det är människans längtan. Och den längtan, den är en känsla. En stark känsla. Och en värdering, om vi så vill.

Det finns inga objektiva skäl att sätta vingor på en bil. Men vingarna sitter där på en Cadillac 59 i alla fall. Det finns inga objektiva skäl att resa till månen. Men människan har rest till månen i alla fall.

När vi politiker försöker låtsas som om vi bara drivs av objektiva fakta, som att vi är befriade från värderingar och idéer om vad vi vill med världen, så blir vi därför som killarna i Big Bang Theory. Underhållande, möjligen. Men omöjliga för vår omgivning att förstå sig på.

Därför måste vi våga prata om värderingar.

Jag är övertygad om att människan kan möta klimathotet. Jag har visst forskningsstöd för den övertygelsen. Men min övertygelse växer inte ur vetenskapen, vetenskapen ger stöd åt min övertygelse.

Jag är övertygad om att varje samhälle för att lyckas måste ta till vara varje talang, att vi behöver en skola som ger alla utrymme att växa. Jag har viss empiri på min sida. Men min övertygelse växer inte ur empirin, empirin ger stöd åt min övertygelse.

Jag är övertygad om att det samhälle skrumpnar ihop som försöker stänga ute människor som flyr eller vill flytta. Jag har goda nationalekonomiska argument på min sida. Men min antirasism växer inte ur nationalekonomin, nationalekonomin ger stöd åt min antirasism.

Så kan jag fortsätta. Det är mina värderingar som driver mig.

Och dig.

Och Anders Borg.

Klarar vi inte att erkänna det kan vi aldrig ta oss lite längre än dit vi redan nått.

Imorgon efter lunch ordnar Sveriges Ingenjörer ett seminarium. På Kårhuset

Rindi ska man diskutera ”Spårbarhet på internet – Hur utmanar tekniken etiken?” Diskussionen handlar enligt programmet om att ”Tekniken ger fantastiska möjligheter, men innebär samtidigt att gränser rörande exempelvis integritet kan passeras och exploateras.”

Jag gissar att vännerna på Sveriges Ingenjörer inte förstod när de planerade sin medverkan i Almedalen riktigt hur aktuellt deras seminarium skulle bli.

När jag läser om visslaren Edward Snowdens flykt över världen kommer jag att tänka på en lärdom från det romerska kejsardömet: Berätta för folk vad de redan vet och du kommer bli hyllad. Berätta för folk vad de inte vet, och du kommer bli hängd. Eller som Jonas Gardell uttryckt det: Sanningen ska göra oss fria. Men först kommer den att göra oss asförbannade.

Omfattningen av den övervakning, det intrång i vårt privatliv, som Snowden avslöjat skrämmer. Det är ingen nyhet att regeringar vill övervaka sina medborgare. Det är just denna historiska lärdom som fått oss att omgärda regering och myndigheter med regler för att värna medborgarens integritet: förbud mot åsiktsregistrering, brevhemlighet, meddelarskydd.

Den nya tekniken ger nu myndigheterna nya möjligheter att kontrollera, men istället för att uppdatera de regler vi byggt demokratin på, så har vi kommit att montera ned dem. Efter Snowdens avslöjanden åtalas inte politikerna och makthavarna som gjort övervakningen möjlig. Istället åtalas Snowden.

Vi har alla bitar av oss själv som vi inte gärna skyltar med för världen. Vardagen består av en lång rad harmlösa små kompromisser med vår självbild.

Om vi ska gå på krogen klär vi oss i andra kläder än de vi lukar rabatter med.

Om vi pratar med chefen uttrycker vi oss inte om jobbet, arbetskamraterna och chefen själv som vi gör när vi pratar med vår partner.

I vårt CV skriver vi inte att vi vid ett tillfälle förlorade ett sommarjobb bara för att Black Sabbath spelade på Hultsfred den sommaren och vi för allt i världen inte ville missa det.

För några av oss blir de vardagliga valen mer dramatiska. En bekant som

drabbades av en obotlig sjukdom väntade in i det sista med att berätta för sin omgivning. Hon ville inte låta sjukdomen bli den stora frågan i relationen till vänner och arbetskamrater under den sista tiden. Hon ville gå till jobbet som vanligt och bli behandlad som alla andra så länge det gick.

Det var hennes val. Bara hennes. Och det är detta som är kärnan i begreppet integritet: äganderätten till oss själva. Denna, den mänskliga autonomin är demokratins grund. Det är en sanning. Och det är en värdering.

Det är med den värderingen som grund vi anser att Sverige alltid ska stå upp för integriteten. Vi ska driva på för globala överenskommelser för skydd av integriteten, och vi ska göra vår hemläxa. Sedan alliansen genomförde FRA-lagen har FRA nio gånger ansetts bryta mot de integritetsregler FRA har att följa. Det är tydligt att lagen inte fungerar. FRA-lagen borde rivas upp, omarbetas från grunden.

Jag är glad att det fanns tidningar för Snowden att vända sig till med sina uppgifter. Men jag är orolig för att debatten i Sverige kommit att handla mer om thrillern om Snowden, än om substansen i hans avslöjande.

Imorgon har Sveriges Radio ett samtal om detta. ”Vad vill politikerna med medierna? Och vem ska betala?” Wisby Strand, klockan halv två. Tina Ehn deltar från miljöpartiet. På Wisby Strand har också kommittén för Dawit Isaak byggt upp en cell som påminner om den svenske journalisten Dawit Isaaks tolv år i eritreanskt fångenskap, fängslad för sin gärning för sitt land och för pressfriheten.

På en festival för demokratin samlas man inte för att man tycker lika. Här möts vi för att vi tycker olika. Därför är det särskilt starkt när vi alla kan förenas över åsiktsskillnader och partigränser. Och i detta krav enas vi: Frige Dawit.

Demokratin vilar tungt på fyra pelare: Den fria vetenskapen, den fria kulturen, den fria företagsamheten och fri media. Dessa fyra tillsammans bär upp den fria tankens offentliga arena.

Fängslandet av Dawit Isaaks är därför inte enbart om en orättvisa riktad mot en individ eller en familj. Det handlar inte om ett land. Det handlar om ett angrepp på journalistiken och hela det civiliserade samhället.

Kravet på frihet behöver därför höras. Till Asmara, till Ankara, till Budapest, till varje makthavare som överväger att begränsa människors rätt att uttrycka sig och den fria pressens möjlighet att fullfölja sitt värv.

Läraryrket har ett seminarium i morgon också. ”Vilka skolfrågor blir viktigast i valet 2014?” Frukost på Restaurang och bar Vinäger uppe på Hästgatan.

Jag ska vara med. Men jag tänker avslöja mitt svar på den fråga de ställer redan nu:

Jag skulle helst se att bildningen blir den viktigaste skolfrågan i valet. Eller folkbildningen om man så vill.

Folkbildningen är visionen om kunskapen som allas egendom. Kunskap minskas inte när den delas. Kunskap är ett hus som vi tillsammans byggt sedan människans födelse, folkbildningen är övertygelsen om att dörren till det huset ska stå öppen för alla.

Folkbildningen är inte skolan som avkräver oss på svar på frågan om vad vi ska bli när vi blir stora, utan skolan som frågar oss vad vi ska göra här näst.

Folkbildningen är inte skolan där en tolvåring tvingas göra val som kan begränsa vilka val hon kan göra som vuxen, folkbildning byggs inte utifrån att alla ska lära sig det de behöver, få lagom mycket kunskap för att klara en på förhand bestämd uppgift. Folkbildningen är insikten om att lärandet inte är över förrän vi är under jord. Att det inte finns något sådant som ”lagom mycket kunskap”.

Folkbildningen är inte samhället där det är bättre betalt att ta hand om våra pengar än att ta hand om våra barn, utan samhället där lärare värderas som ett av våra viktigaste yrken.

För så är det ju. Vilket seminarium man än går på här i Almedalen, så kan man ge sig den på att det sitter någon där framme och säger – det här, det borde skolan ta tag i. •Ungdomsarbetslöshet – vi behöver en bättre skola.

•Nyföretagandet – mer entreprenörskap i skolan. •Miljön – mer naturkunskap i skolan. •Jämställdhet – bättre genusarbete i skolan. •Europas demokratiska

utveckling – fler språk i skolan.

Det är som Almedalens gyllene talregel: Har man inget annat att säga, kan man alltid peka på skolan.

Och det värsta av allt – det är ju att de har rätt, allihop. Det finns inte ett samhällsproblem av vikt, utan att skolan är en del av lösningen. Det är därför lärarjobbet är världens roligaste jobb, i vart fall om ni frågar mig. Ingen annanstans avgörs framtiden så som i klassrummet.

Så när vi pratar om vilket problem som helst pratar vi om skolan som lösningen. Med ett viktigt undantag. När vi pratar om skolan så är skolan istället problemet.

Då handlar det om elevers kepsar, hur farligt iPad är i förskolan och att läraren borde stå mer vid katedern. Så har politiken försökt lösa skolans problem genom att reglera lärarens arbete. Lärare använder idag mer tid åt att fylla i papper och mäta resultat, än att förbereda sina lektioner och ta ett spontant samtal med en elev.

Det heter att det ska göra skolan mer effektiv. Men som folkbildaren och feministen Ellen Key uttryckte det: ”Det är inte granskning av en utförd plikt som försäkrar trohet till ett värv, det är frihet att få uträtta något betydelsefullt.” Skolan behöver tillit, lärarna förutsättningar att göra sitt arbete.

Samhället blir inte effektivare för att vi jagar effektivitet i varje del av samhället. Effektiviserar man bort en speciallärare, kommer några elever inte få chansen att lära sig läsa eller räkna. Problem som skulle kunna lösas tidigt, skjuts upp i årskurserna, växer och blir större, det blir svårare att ta till sig också andra ämnen, lusten för skolan slocknar, lektionerna blir stökigare, fler elever får svårt att koncentrera sig. Det blir knappast effektivare.

Skolans uppgift är inte att kosta så lite som möjligt, utan att lära ut så mycket som möjligt.

Vårdens uppgift är inte att människor ska lämna sjukhusen snabbt, utan att de ska lämna sjukhusen friska.

Det finns sådant som inte går att göra effektivare, bara sämre.

Idag höll jag presskonferens med lärarfacken på gamla Sävogymnasiet här i Visby. I F-huset på Säveskolan har elever och lärare vittnat om huvudvärk så länge någon kan minnas. På vårdcentralen pratar man om Sävesjukan. Arbetsmiljöverket har utdömt vite. Men utbildningen har fortsatt i lokalerna. Och så här ser det ut över Sverige. Enligt Boverket och Energimyndigheten är luften i tre av fyra skolor så dålig att den skapar hälsoproblem och försvårar inläringen.

Skolan ska inte vara ett renoveringsprojekt i utkanten av stan. Den ska stå mitt i byn, mitt i staden, mitt i förorten.

Men för nästa år planerar alliansen ytterligare en nedskärning på skolan. Man kallar det effektivisering. Man hade tänkt skära ner 1,3 miljarder i kommunanslaget, det motsvarar en handfull gymnasielärare från varje normalstor gymnasieskola. Nu har man kommit fram till att det var lite mycket. Man har lovat återkomma i höst med hur stor nedskärningen blir. Medan alliansen använder sommaren till att fundera på hur mycket man kan dra bort från skolan, berättar vi hur mycket som behöver läggas till.

I den dåliga luften i Säveskolans F-hus presenterade vi idag ett modest förslag. Elever och lärare ska få vettig arbetsmiljö. Man ska inte bli trött av att gå till skolan. Man ska bli pigg. Till 2020 ska alla Sveriges skolor vara rustade. Det är våra barn värda.

Lite senare i morgon, klockan fyra, ska jag träffa chefer från företagen Polarbröd, Max och Folksam på Gotland Science Park. Vi möts i ett samtal om behovet av tydliga, och långsiktiga spelregler för klimatet.

En sak kan man vara säker på här i Almedalen. Kommer man med ett löfte får man frågan hur det ska finansieras. Och det är givetvis en fråga som alltid bör ställas. Investeringarna i skolan bekostar vi genom att avstå ett femte jobbskatteavdrag. Det är så korten ligger nu, det är de alternativ väljarna ställs inför. Det alliansen gör i skattesänkningar, gör vi i investeringar i klimatet och barnen.

Det är nödvändigt att varje parti på detta sätt redovisar både förslag och

prioriteringar. Att de flesta partier numera står bakom denna princip är resultatet av en dyrköpt läxa. 90-talets kris ledde fram till ett finanspolitiskt ramverk, med en enkel grundprincip. Vi politiker kan vara oense om hur vi ska använda våra pengar. Men vi ska inte kunna ställa ut löften och skicka notan på framtiden, vi ska inte lämna en ekonomisk skuld till våra barn.

Det är bara en sak som förbryllar mig. Varför tar vi inte samma ansvar när det gäller klimatpolitiken? Varför skulle det vara mer okej att lämna efter sig en miljöskuld?

Alliansen håller på att missa Sveriges klimatmål med 150 år. Man behandlar klimatet som grekiska regeringar behandlat ekonomin. Man trixar med siffror, skyller på andra och när alliansen nästa år lämnar Rosenbad lämnar man efter sig en klimatskuld som får notan efter Lehman Brothers att framstå som ett bortglömt kvitto i baren på Vinäger. Låt mig låna en liknelse för att förklara hur alliansen hanterat klimatet. De har inte bara ätit upp vad som fanns på bordet. De har tömt skafferiet, ätit sig genom visthusboden, låtit järnvägarna ligga i träda och tuggat i sig andra länders kolkraftverk på kreditkort utställda på våra barn.

En ny regerings första uppgift måste vara att skapa ordning och reda i klimatpolitiken. Vi vill införa ett klimatpolitiskt ramverk, med tydliga förankrade utsläppstak. Vi politiker kan vara oense om hur vi ska möta klimathotet. Vilka åtgärder som är effektivast. Men vi kan inte fortsätta betrakta problemet som något någon annan någon annanstans någon annan gång ska lösa åt oss.

Det är med ett klimatpolitiskt ramverk man tagit sig an klimatfrågan i Storbritannien. Det är så man vill göra i våra nordiska grannländer. Svenska folket förtjänar en regering som står i första ledet för att ta tag i klimathotet.

Seminarier i morgon ordnas av företagsnätverket Social Venture Network. I dagens Göteborgsposten tar också Hagainitiativet med VD:arna för bland annat Axfood, Löfbergs lila och Coca Cola, ställning för ett klimatpolitiskt ramverk. Så här skriver de: "Sverige kan inspireras av Storbritannien, vars Climate Change Act anger femåriga delmål och kräver av alla statliga departement att de visar hur deras förslag bidrar till att klimatmålen uppfylls. Om detta inte kan bevisas, dras förslagen tillbaka. En sådan enhetlighet i svensk politik skulle vara

mycket värdefull att visa upp för omvärlden.”

Det kan låta som uppochnedvända världen. Det är ju regeringars uppgift att sätta upp regler som manar företag och individer att ta gemensamt ansvar för gemensamma angelägenheter, som driver utveckling framåt. Men i Sverige säger alliansen att inga nya styrmedel behövs för klimatet, och företagen ber regeringen tänka om.

Det kan tyckas märkligt, men växer ur en insikt som sitter djupt i svenska företag. Tydliga, långsiktiga spelregler för miljön ger konkurrensfördelar. Det gör att våra företag tidigt gör den omställning som också andra måste göra. Det gör att vi här finner lösningar, också andra behöver. Klimatlösningar i Sverige kan skapa jobb och framtidstro.

Även detta ska vi prata om i morgon. TCO ordnar lunchseminarium i Länsstyrelsens trädgård på temat: ”Hur ska vi lyckas skapa fler och bättre jobb?”

Man ska inte lita på politiker som säger att det bara finns ett svar på en fråga. Men det finns bara ett svar på den frågan. Bara den politik kan skapa jobb som ger utrymme för människor och idéer att växa.

Gotland är en ö av många småföretag, och ännu fler idéer. Här vill man exportera förnybar energi till fastlandet. Här vill man tillverka biogas från gårdarna. Här vill man skapa jobb i kultur, ekologiskt jordbruk och grön turism.

Men alliansens brist på investeringar och långsiktiga spelregler gör det svårt för Gotlands företagare. Bygget av kabeln som skulle kunna föra förnybar energi till fastlandet har skjutits upp fler gånger än man kan räkna. Löftet till LRF om ett metanreduceringsstöd för produktion av biogas har inte infriats. Minerallagen har gett fri lejd till oljeföretag att borra i markerna, och hota vattnet och investeringarna för jordbruket och turismen. Och i en ideologisk jakt på konkurrens till varje pris har alliansen nu sänkt kraven på färjetrafiken så man inte vågar lita på att färjorna framöver kan gå på tidtabeller som gör att morötterna kommer till fastlandet i tid, och pendlarna kommer till jobbet i tid. Gotland förtjänar bättre. Gröna investeringar och tydliga spelregler är bra för Gotland och företagen.

Jag är uppväxt i en småföretagarfamilj. Varje dag efter skolan gick jag till

morfars, och sedan mammas klädaffär. Morfar och mamma brann för kläderna, för kunderna, för affären. Där kunde de ägna hur mycket tid som helst. De älskade varje sekund. Men när de tog ut en pärm ur hyllan, skulle börja fylla i papperna, var det alltid med en suck.

Sverige behöver en politik för företagare. Vi har pratat länge om att lärare ska få vara lärare. Idag säger jag också: låt företagare vara företagare. Vi ska minska regelkrånglet. Redan i höst kommer vi ta initiativ till riksdagsbeslut om minskat sjuklöneansvar. Jag hoppas centern, kristdemokraterna och folkpartiet – som alla kritiserat sjuklöneansvaret – är beredda att sluta upp bakom ett sådant initiativ.

Vi kallar den här politiken för nya jobb, för en ny arbetslinje. En arbetslinje för att alla ska ha möjlighet till ett jobb, snarare än att göra livet svårare för den som blir av med sitt.

En ny arbetslinje handlar också om jämställdhet. Vi ser hur de oförklarade löneskillnaderna mellan kvinnor och män ökar, hur kvinnors kompetens nedvärderas i börsbolagens styrelser och hur kvinnor som sliter i äldreomsorgen får allt hårdare arbetsvillkor.

Välfärd är att lova varandra att ta hand om varandra när vi behöver varandra. Det är ett slags generationskontrakt. De som idag har hjälp av äldreomsorgen är de som byggt upp vårt samhälle, gett oss alla de chanser vi har idag. Det är inte rimligt att de som jobbar med att upprätthålla det här kontraktet, ge våra äldre en trygg och värdig ålderdom, ska slita med dåliga arbetsvillkor och känna att man inte kan göra sitt jobb för de äldre på det sätt som man vill.

Vi vill ge kvinnor mer makt över sin tid. I stora delar av industrin har man förhandlat fram arbetstidsförkortningar. Det har varit en del av svensk industris framgång och konkurrenskraft. Men i kvinnodominerade yrken med hårda arbetsvillkor slits medarbetarna istället ut. Många har inte kraften att jobba heltid, och tvingas gå ner till deltid. Den arbetstidsförkortning männen i industrin har tillsammans i avtalet, får kvinnorna i omsorgen betala själva. Det är inte rimligt, inte rättvist, inte jämställt.

Makt över tiden och möjlighet till kortare arbetstid är också viktigt för många som idag stängs ute från arbetsmarknaden för att man har en

funktionsnedsättning. Det ska inte vara högre arbetslöshet bland människor med funktionsnedsättningar som bland andra.

Det är nämligen inte vettig samhällsekonomi att vissa jobbar så hårt att de slits ut, medan andra aldrig får en chans till ett jobb. Därför kan inte arbetsmarknadspolitiken handla om att några ska jobba mer, längre, hårdare, utan om hur alla får ett jobb att trivas i och utvecklas i.

En ny arbetslinje är en investeringslinje. Vi investerar i nya jobb, i företagande, i utbildning och välfärd. Vi investerar i att bygga ett nytt, klimatsmart samhälle. Alliansen går åt andra hållet. Man höjder nu kostnaden för järnvägen, de höjda banavgifterna innebär en tusenlapp mer för en tågpendlare. Man vägrar investera i klimatröstning av miljonprogrammet, ska det byggas gröna städer får det betalas genom höjda hyror i förorten. Alliansen har inte råd för dessa investeringar, för man har en annan prioritering. Det första, andra, tredje och fjärde jobbskatteavdraget har inte bitit mot arbetslösheten. Men de hoppas att ett femte ska det.

Killarna i Big Bang Theory har lärt mig att en av grunderna för vetenskap är att om en metod inte fungerar, försöker man med en annan. Men Alliansens skattesänkningar handlar inte om vetenskap. De handlar om värderingar. Alliansen tror på jobbskatteavdrag. Det är deras övertygelse. Och den är de såklart fria att ha.

Jag har en annan. Jag tror på en politik med lite större visioner än mer pengar kvar i plånboken.

Jag tror att vi lever i en politisk tid där vi behöver sådana visioner mer än på länge. När vi möts här i Almedalen för nästa års festival har vi alla redan haft möjligheterna att rösta i ett val, det om vilket Europa vi vill ha.

Jag har letat i morgondagens program efter seminarier om EU, inför valet till EU-parlamentet. Men jag hittar inte många. Imorgon handlar fem av 555 seminarier om EU. Tre av dessa ordnas av EU-kommissionen själva. Det är som om Europa blivit den där vännen som hamnat på glid, som det gått lite dåligt för och som plötsligt ingen vill prata om.

Men Europa behöver riktiga vänner, mer än någonsin. Vi är del av en världsdel i

kris. Ungdomsarbetslösheten i södra Europa är över 50 procent. Motsättningar växer mellan länder och mellan människor. Det har sannolikt inte sedan 30-talet varit så svårt att leva i vår världsdal som rom, jude eller muslim. Vid den grekiska gränsen stoppas flyktingar från krigets Syrien. Det Europa som en gång stolt framhöll sig som de mänskliga rättigheternas fyrstjärnor, släcker lampan, sänder tillbaka dem som kommit, låter båtarna som tagit sin seglats mot fyren sjunka ner i mörkret.

När jag som miljöpartist kritiserat EU:s centralstyrning, euron, Lissabonfördraget, så har det alltid funnits de som försvarat det hela med att de tror på det för att det är Europavänner. Var är ni nu? Det kan väl inte bara vara upp till oss EU-kritiker att ta Europatanken i försvar?

Men låt mig vara tydlig. Jag gör det gärna. Jag vill använda EU för att möta våra stora utmaningar. Därför är valet till EU-parlamentet viktigt, lika viktigt som de andra valen 2014. I Bryssel blir det tydligt vad partierna står för. Miljöpartiets Isabella Lövin har lyckats svänga hela EU:s fiskepolitik. Moderaterna i parlamentet har lyckats kapsejsa hela EU:s klimatpolitik. Moderata röster i EU-parlamentet har skjutit handeln med utsläppsrätter i sank, snittpriset på att släppa ut ett ton koldioxid är snart lika lågt som ett glas mingelrosé i Almedalen.

Valet till EU-parlamentet handlar om vad EU ska syssla med, vilket Europa vi vill ha. Prestigeprojektet med en gemensam valuta visar att centralstyrning som politiskt projekt är misslyckat. Ekot från historiens stöveltramp som trampar gator och parlament runt om i EU påminner om att splittring är en lika farlig väg.

Enda vägen fram för EU är att samla unionen för att ta tag i de frågor som är i grunden gemensamma. Klimatet är en global angelägenhet, en fråga för EU. Jag skulle vilja att hela Sverige, vår regering och alla våra parlamentariker tar röst i EU för att använda unionen för en ny global klimatpolitik. Isabella Lövin har visat vad en enda parlamentarikers engagemang kan åstadkomma. Tänk vad ett helt land skulle kunna göra.

Vi är en generation som vet enligt vilken måttstock våra barn kommer bedöma oss. Vi vet vad som är vår historiska uppgift. Klarade vi att möta klimatutmaningen, eller lämnade vi den därhän?

Taggar

2010-tal, 2013, Almedalen, Man, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/gustav-fridolin-almedalstal-2013>